

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

№ 2581/2024 г. - ГП
София, 22. 11. 2024 г.

Вх. № 617 КВ
Дата ..... 25. 11. 2024.....

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Представям Ви становище от името на Прокуратурата на Република България по конституционно дело № 29 от 2024 г., образувано по повод искане от Районен съд - Пловдив, 21-ви наказателен състав за установяване на противоконституционност на следната разпоредба на Закона за движение по пътищата (ЗДвП, обн. ДВ, бр. 109 от 2020 г., в сила от 23.12.2021 г.) в частта ѝ за неприложение към административните нарушения по ЗДвП на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) - чл. 189з ЗДвП - „*За нарушенията по този закон не се прилагат чл. 28 и 58г от Закона за административните нарушения и наказания*“.

С определение от 05.11.2024 г. по к.д. № 29/2024 г. Конституционният съд (КС) е допуснал искането за разглеждане по същество, конституирал е заинтересованите институции и им е предоставил възможност в 30-дневен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото. На основание чл. 20а, ал. 1 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд председателят на КС госпожа Павлина Панова е изпратила до главния прокурор копие на искането, както и препис от определението от 05.12.2024 г. по конституционно дело № 26/2024 година.

В искането се твърди, че нормата на чл. 189з от Закона за движение по пътищата в частта ѝ за неприложение към административните нарушения по ЗДвП на чл. 28 (*ал. 1 - За маловажен случай на административно нарушение наказващият орган не налага наказание на нарушителя, като го предупреждава писмено, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид, представляващо маловажен случай, в едногодишен срок от влизането в сила на предупреждението, за това друго нарушение ще му бъде наложено административно наказание. С предупреждението наказващият орган прилага чл. 20, ал. 2 – 4 и чл. 21.*) от Закона за административните нарушения и наказания

противоречи (несъответства) на чл. 31, ал. 4 (*Не се допускат ограничения на правата на обвиняемия, надхвърлящи необходимото за осъществяване на правосъдието*) и на чл. 56 (*Всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени неговите права или законни интереси. В държавните учреждения той може да се явява и със защитник.*) от Конституцията на Република България (КРБ), което следва да се прецени за основателно по следните съображения:

В процеса на административното наказване санкциониращият орган е длъжен да провери налице ли са предпоставките за приложение хипотезата на маловажен случай и в случай, че те липсват - пристъпва към издаването на наказателното постановление. Както дейността на административнонаказващия орган, така и тази на съда, по своя характер е правораздавателна, но осъществявана в различни фази, поради което и двата органа разполагат с правомощия да преценяват наличието на маловажен случай и да приложат неговите последици. Наличието на маловажен случай влече след себе си като последица изключване отговорността на виновното лице. В този смисъл е и Тълкувателно решение № 1 от 12.12.2007 г. на ОСНК на ВКС.

С чл. 189з ЗДвП в оспорената му част в противоречие (несъответствие) на посочените по-горе конституционни норми се забранява на правоприлагащите органи да заменят предвиденото в ЗДвП административно наказание с писмено предупреждение в хипотези на маловажен случай на административно нарушение, поради което неоправдано се ограничава юрисдикцията на съда да реши правния спор, с който е сезиран, защото трябва да се изследват и решат всички въпроси от фактическа и правна страна.

В случая от една страна с процесната разпоредба от ЗДвП се създават неоправдани ограничения пред възможността националният съд да изследва и решава всички значими въпроси относно правния спор, с който е сезиран, а от друга страна е нарушена защитата на дадени правно защитими ценности с въведеното ограничение на основни права, без да е налице необходимост от въвеждане на това ограничение за осъществяването на преследваната от закона цел и при липса на съразмерност с преследваната цел. Съответно, така въведеното ограничение на правото на достъп до съд и правото на защита не почива на сериозни и убедителни основания, с което се надхвърля необходимото за осъществяване на съдопроизводството (по арг. от Решение № 9 от 14.04.1998 г. по к. дело № 6/1998 г. на КС на Република България).

Същевременно, за осъществяването на преследваната от ЗДвП цел - „...да се опазват животът и здравето на участниците в движението по пътищата, да се улеснява тяхното придвижване, да се опазват имуществото на юридическите и физическите лица, както и околната среда от замърсяването от моторните превозни средства.“ за нарушения извършени след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози законодателят изрично е приел с чл. 29 ЗАНН, че разпоредбата на чл. 28 ЗАНН не се прилага в тези хипотези. Съответно, въведеното ограничение с чл. 29 ЗАНН за неприложение на чл. 28 ЗАНН е при

условията на надделяващ обществен интерес и висока обществена нетърпимост, за разлика от въвеждането на ограничението в чл. 189з ЗДвП, касаещо всички нарушения допуснати по ЗДвП.

Освен това с въведения от законодателя критерии за неприложимост на чл.28 ЗАНН според нормативния акт (ЗДвП), в който е инкриминирано нарушението е налице несъразмерно, непропорционално и неоправдано ограничаване на посочените по-горе основни конституционни права на административнонаказателно отговорните лица, тъй като извън обхвата на забраната остават административните нарушения, имащи правна уредба в подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на ЗДвП, което също подкрепя твърдението за противоконституционност на атакуваната разпоредба в оспорената ѝ част.

Последиците от действието на процесната разпоредба от ЗДвП за нарушителите са, че в момента всякога за всяко едно деяние, което е нарушение по този нормативен акт, не може да се преценява каква е реалната му обществена опасност спрямо другите нарушения от същия вид и никога то не може да се приеме за маловажен случай. Следва да се посочи, че възможност да се прави такава преценка в действащото ни законодателство е предвидена не само за административни нарушения в други отрасли, но дори и за престъпленията по Наказателния кодекс, поради което с оспорената разпоредба в противоречие (несъответствие) с КРБ е въведеното ограничение на правото на достъп до съд и правото на защита в пълен обем.

Маловажният случай е част от ЗАНН и съгласно легалното му определение дадено в § 1, ал. 1, т. 4 ДР на ЗАНН е този, при който извършеното нарушение от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства, представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на нарушение или на неизпълнение на задължение от съответния вид. Той дава възможност на институцията да предупреди нарушителя писмено, когато има малка степен на обществена опасност и незначителни вредни последици. В този смисъл е недопустимо само участниците в движението по пътищата да нямат право да получават писмено предупреждение заради дребни нарушения, които са извършили, а всички останали за дребни нарушения на други закони да имат такава възможност.

Същевременно за ограничаването на пътния травматизъм, множеството нарушения на правилата за движение и липсата на дисциплина, в закона могат да се предвидят и други конкретни хипотези, освен посочените в разпоредбата на чл. 29 (*„Разпоредбата на чл. 28 не се прилага за нарушения, свързани с безопасността на движението за всички видове транспорт, извършени след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози“*) ЗАНН, а не да се използва подхода за изцяло неприлагане на разпоредбата за „маловажен случай“ спрямо всички адресати на нормативен акт.

Не на последно място прилагането на „маловажен случай“ не създава чувство за безнаказаност, а действа дисциплиниращо, защото нарушителят се предупреждава писмено, че при извършване на друго административно нарушение от същия вид в едногодишен срок ще му бъде наложено административно наказание, респ. само когато се приеме наличието на „маловажен случай“ и нарушителят не се предупреди писмено се създава усещане за безнаказаност. Но поради непълното прилагане на нормата за „маловажен случай“ не следва да се ограничават права - правото на достъп до съд и правото на защита.

Предвид изложените аргументи считам, че искането на Районен съд - Пловдив, 21-ви наказателен състав за обявяване на противоконституционност поради противоречието (несъответствието) с чл. 31, ал. 4 и чл. 56 от Конституцията на Република България на разпоредбата на чл. 189з ЗДвП, в частта ѝ за неприложение към административните нарушения по ЗДвП на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания - „*За нарушенията по този закон не се прилага чл. 28 ЗАНН*“, е основателно.

Искането следва да се уважи от КС и обяви за противоконституционна разпоредбата на чл. 189з ЗДвП, в частта ѝ за неприложение към административните нарушения по ЗДвП на чл. 28 от Закона за административните нарушения и наказания - „*За нарушенията по този закон не се прилага чл. 28 ЗАНН*“ поради противоречието (несъответствието) ѝ с чл. 31, ал. 4 и чл. 56 от Конституцията на Република България.

**С УВАЖЕНИЕ,
ЗА И.Ф ГЛАВЕН ПРОКУРОР**

(Съгласно Заповед № РД-05-4555/14.11.2024 г. на и.ф. ГП)

**БЛЕНА КАРАКАШЕВА
ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР
ПРИ ВЪРХОВНАТА ПРОКУРАТУРА**